

## ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТИ

УДК 378.011.3 – 51:373.2:316.42(043. 30)  
DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.83.1>

**І. В. Апрелева**

кандидат педагогічних наук, доцент,  
доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти  
Харківської гуманітарно-педагогічної академії

### СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З УРАХУВАННЯМ ПРИНЦИПІВ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА

У статті розкрито окремі соціально-педагогічні аспекти майбутньої професійної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти у контексті педагогіки партнерства. Автором визначено сутність таких понять: «адаптація», «компетентність», «соціалізація», «соціальне середовище», «соціально-педагогічний супровід», «соціальна підтримка», «Я-концепція». Відзначено, що у зв'язку з переходом вітчизняної освіти на принципово нову гуманістичну, особистісно орієнтовану освітню модель, розвиток соціальності дитини стає одним з пріоритетних функцій закладу дошкільної освіти. Розкрито сутність соціалізації дошкільників як складової освітнього процесу. Виокремлено місце «Я-концепції» (адекватної самооцінки) у системі формування особистості дитини. Виявлено прямий зв'язок між успішною соціалізацією дітей у майбутньому та типом їх «Я-концепції». Запропоновано шляхи соціальної підтримки дітей з метою формування у них позитивної «Я-концепції». Роз'яснено окремі особливості впливу соціального середовища на формування «Я-концепції» дитини дошкільного віку.

Пояснено поетапний алгоритм здійснення соціально-педагогічного супроводу дітей, починаючи з періоду їх адаптації до перебування у закладі дошкільної освіти до часу, коли вони переходять до школи. Визначено окремі аспекти взаємодії з вихованцями на основі врахування принципів педагогіки партнерства. Перелічено найбільш ефективні методи та прийоми здійснення соціального виховання дошкільників на засадах партнерської педагогіки.

Наголошено на важливості гри у системі соціалізації дошкільників, а також висвітлено роль дорослого у процесі ігрової взаємодії вихованців.

Визначено, що здійснення соціально-педагогічного супроводу дошкільників, побудова взаємодії з дитиною на основі педагогіки партнерства, неможливі без оволодіння майбутніми вихователями специфічними для цієї діяльності навичками та вміннями, які вони повинні опанувати у процесі навчання у педагогічному закладі вищої освіти. Запропоновано приблизний перелік критеріїв, які визначають рівень готовності педагога до партнерської педагогічної взаємодії у соціальному вихованні дошкільника. Названо принципи підготовки майбутнього вихователя до соціального виховання на засадах педагогіки партнерства, перелічено найбільш ефективні методи та прийоми, якими повинен володіти педагог. Однак вони не розкривають повною мірою всіх аспектів означеної проблеми.

У результаті дослідження було зроблено висновок про необхідність проведення моніторингу з метою визначення рівня компетентності магістрів дошкільної освіти до педагогічного партнерства у соціально-педагогічній діяльності.

**Ключові слова:** «адаптація», «компетентність», «соціалізація», «соціальне середовище», «соціально-педагогічний супровід», «соціальна підтримка», «Я-концепція».

**Постановка проблеми.** Нові реалії життя, необхідність налагодження ефективної комунікації та співпраці між усіма учасниками навчальної взаємодії на засадах гуманізму та демократії обумовлюють упровадження педагогіки партнерства. Освіта стає підґрунтям для формування нового мислення, надаючи кожному шанс на самореалізацію в умовах тотальної глобалізації та інформатизації суспільства, ринкових відносин.

Пріоритетним завданням дошкільної ланки освітньої галузі є створення найбільш сприятливих умов для засвоєння дітьми соціального досвіду, формування відповідального ставлення до власного життя, що дозволяє у подальшому самореалізуватись в обраній діяльності. Кінцевим результатом навчання, виховання та розвитку повинна стати соціальність особистості. Досягти цього можливо лише за умови визнання дитини повно-

правним суб'єктом освітнього процесу, що побудований на основі партнерської взаємодії. У зв'язку з цим, майбутні фахівці дошкільної освіти повинні мати високий рівень професійної компетентності і підготовки до соціально-педагогічної діяльності.

#### **Аналіз останніх досліджень та публікацій.**

Проблема визначення поняття «соціалізація» як складової педагогічного процесу на сьогоднішній день залишається одним з пріоритетних напрямків науково-дослідницької діяльності. Розкриттю сутності дефініції «соціалізація» як педагогічного явища присвячені наукові праці І. Беґа, А. Мудрик, І. Рогальської. Окремим аспектам цієї проблеми присвячені праці таких вітчизняних науковців, як В. Болгарін, І. Зверева, В. Іванов, О. Карпенко, Л. Коваль, Л. Пінчук, Р. Пріма, В. Скрипка, Л. Сорокіна, О. Якуба та ін. Суттєвий внесок у вивчення питання творчих засад соціалізації учнів було зроблено В. Єрмаковим, Г. Несен, І. Сохань. Над проблемою роботи у позашкільному соціумі працювали І. Зверева, Г. Лактіонова. Питання педагогіки соціалізації були розглянуті у роботах Н. Лавриченко, С. Савченко, С. Харченко.

Психолого-педагогічні дослідження А. Богуш, І. Беґа, О. Караман, Т. Поніманської присвячені проблемам соціалізації дітей дошкільного віку. О. Кононко вважає, що соціалізувати дошкільника – означає збагатити його індивідуальний досвід позитивними враженнями від спільної з іншими діяльності, розвинути в нього соціальні потреби, сформувати соціальні вміння та навички. Реалізація цих завдань можлива за умови пошуку вихователем педагогічних технологій для створення у закладі дошкільної освіти найбільш комфортного для дітей соціального середовища, що дозволяє формувати у них основи особистісної культури, створює сприятливі умови для саморозвитку вихованців, навчання їх навичкам компетентного вибору не лише місця та матеріалів, але й партнерів для спільної діяльності. Майбутній педагог дошкільної освіти повинен не лише вмінати вносити у свою професійну діяльність прогресивні ідеї, але й самостійно винаходити власні підходи до роботи з питань соціалізації дошкільників. Він має усвідомлювати відповідальність перед дошкільниками, виявляючи у спілкуванні з ними високі моральні якості.

Але у сучасних наукових працях можна знайти наступні суперечності, що вимагають подальшого вивчення:

- між необмеженими можливостями для розвитку дитини та обмежувачими умовами здійснення освітнього процесу у закладах освіти (наявна науково-методична та матеріально-технічна база тощо);

- між постійно зростаючими соціально значущими завданнями, які ставить перед вихователями суспільство, та відсутністю довготривалих стратегій, різноманітних виховних систем;

- між необхідністю удосконалення форм, методів, технологій здійснення соціального виховання та застарілими підходами до проведення цієї роботи;

- між традиційним підходом до підготовки вихователів у педагогічних закладах вищої освіти та потребою часу у педагогах-новаторах, які мають виконувати функцію реформатора дитячого життя.

**Мета статті.** Головною метою цієї роботи є теоретично обґрунтувати окремі соціально-педагогічні аспекти майбутньої професійної діяльності магістра дошкільної освіти з урахуванням принципів педагогіки партнерства.

#### **Виклад основного матеріалу.**

Проблема соціалізації поступово стає більш актуальною як у зарубіжній, так і у вітчизняній педагогічній практиці. Так, перед Україною як кандидатом у члени ЄС постав ряд педагогічних проблем, які не лише вимагають модернізації освітньої галузі, але й вивчення підходів до здійснення соціалізації дітей, що використовуються європейськими країнами тривалий час, адаптації найкращого світового досвіду з проблем соціального виховання для розв'язання найбільш гострих проблем у нашій країні.

Детально розглянемо поняття соціалізації як складової освітнього процесу. Соціалізація (від лат. *socialis* – суспільний) – процес засвоєння та активного використання індивідом суспільного досвіду (система знань, норм та цінностей), що здійснюється в спілкуванні та повсякденній діяльності; допомагає людині функціонувати як повноправному члену суспільства. Соціалізація містить у собі як соціально контрольовані процеси цілеспрямованого впливу на особистість (виховання), так і стихійні, спонтанні процеси, що впливають на її формування [2, с. 247].

У Новітньому філософському словнику категорія «соціалізація» трактується як процес операційного оволодіння набором програм діяльності та поведінки, характерних для тієї чи іншої культурної традиції, а також як процес інтеріоризації індивідом знань, цінностей та норм, які її відображають [7, с. 646].

Без урахування нагальних економічних, соціально-політичних, національно-етнічних та інших проблем суспільства неможливо визначити зміст питань про передумови, цілі та методи соціального виховання будь-якої країни. К. Майнхейм вважає, що освіта формує не людину взагалі, а людину в певному суспільстві і для певного суспільства [9, с. 479-480]. В. Приходько стверджує, що на сьогоднішній день суспільство, у якому ми живемо, сповнене передбачуваних змін, складнощів та проблем, що, у свою чергу, вимагає, щоб освоєння досвіду суспільного життя відбувалося ... в єдності учнівства та практики соціального життя.

Він переконаний, що саме такий підхід гарантує систематичне співвіднесення та об'єктивну оцінку, коригування та розвиток якостей особистості згідно з вимогами соціальної реальності [9, с. 128]. За Н. Лавриченко, соціальна потреба є тією рушійною силою, що визначає відповідні мотиви, цілі, цінності, ідеали та інші показники соціально-педагогічної діяльності, унаслідок якої відбувається соціалізація дітей та підлітків [4, с. 19].

Керуючись тим, що у процесі виховання провідною операцією є процес прийняття, О. Колеченко пропонує виділити три основні блоки формування особистості: Я-концепція (самоповага); співробітництво (відношення до інших, розвиток почуттів, що об'єднують людей на рівні відносно стійких та постійних відносин); повага до закону (сила зверх-Я) [3, с. 432].

На сьогоднішній день науковці виділяють дві основні моделі особистості:

- особистість, яка розвивається, самоактуалізується, тобто має адекватну самооцінку;
- особистість, яка тяжіє до саморуйнування, має неадекватну самооцінку (занизьку або вигадану).

Саме тому пріоритетом соціального виховання є створення найбільш сприятливих умов для формування у вихованців позитивної Я-концепції. За К. Крутій, «Я-концепція» – відносно стійка, більш-менш усвідомлена система уявлень індивіда про самого себе, на основі якої він будує свою взаємодію з іншими людьми. До її складу входять наступні компоненти: когнітивний – образ своїх якостей, здібностей, зовнішності, соціальної значимості тощо; емоційний – самоповага, самозакханість, самознищення тощо; оцінювально-вольовий – прагнення підвищити самооцінку, заслужити повагу тощо [2, с. 295].

Соціальне виховання особистості, за В. Приходько, – одна з функцій системи освіти, процес залучення особистості до засвоєння вироблених людством цінностей, створення сприятливих умов для реалізації нею свого природного потенціалу та творчого ставлення до життя, спрямований на утвердження суспільно значущих норм, правил поведінки особистості [8, с. 54]. Результатом соціального виховання є соціальність, що знаходить своє виявлення у соціально прийнятній поведінці особистості, вмінні поводитись компетентно, справедливо, відповідно до віку.

З метою розвитку соціальності пропонується застосовувати модель соціально-педагогічного супроводу розвитку дитини, що спрямована на формування особистості, яка саморозвивається та самоактуалізується. Такий супровід має починатись з раннього віку й здійснюватись упродовж усього життя, бо весь цей період відбувається власне розвиток людини.

Соціально-педагогічний супровід відбувається у процесі взаємодії всіх суб'єктів освітньо-вихов-

ного процесу як по горизонталі (педагог – дитина, дитина – засоби масової інформації), а також по вертикалі (педагог – практичний психолог – адміністрація закладу освіти – заклад вищої освіти). Не можна чітко розмежувати ступінь впливу на дитину будь-кого із суб'єктів освітнього процесу, але позитивного результату можна досягти лише за умови системного підходу до розв'язання цієї проблеми і максимальної реалізації потенційних можливостей кожного суб'єкта та їх взаємодії.

Першим кроком соціалізації дошкільника є його адаптація до умов перебування у закладі дошкільної освіти. Адаптація – найскладніший етап у житті дитини раннього віку. Саме тому вихователю доцільно бути максимально уважним до вихованця-новачка, знизити рівень вимог до дитини. Дорослому доцільно пам'ятати, що, чим спокійніше і доброзичливіше він буде, тим швидше малюк зможе адаптуватися до нових умов.

Найбільш суттєвий вплив на особистість дитини має створене вихователем соціальне середовище групи. Під соціальним середовищем ми розуміємо його основні складові, структуру, а також позитивні та негативні впливи на вихованців, застосування педагогом засобів максимального зменшення негативних впливів, вироблення стратегії і тактики спільних дій закладу дошкільної освіти та сім'ї, пошук сучасних педагогічних технологій, що сприяють соціалізації.

Соціальне середовище сприяє створенню підґрунтя для самореалізації дитини; формування її особистої культури; заохоченню до участі у спортивно-оздоровчих та інших соціальних видів діяльності. Соціалізація дітей може якісно та ефективно здійснюватися за умов правильної організації групової взаємодії дітей дошкільного віку, а також у процесі ігрової діяльності, тренінгів тощо [4, с. 20].

Гра – провідний вид діяльності дитини дошкільного віку. Саме у процесі гри у дошкільників формуються перші навички взаємодії та комунікації. Вони починають усвідомлювати ставлення до себе однолітків. Діти привчаються аналізувати поведінку інших, давати їй оцінку. У дошкільників поступово знижується рівень власного егоцентризму. Саме у цей час вихователю потрібно не примушувати дітей спілкуватись з однолітками, а запрошувати їх до контактів з іншими, зацікавлювати спільною діяльністю. Дорослому важливо показати найкращі сторони однолітків, розкрити їх чесноти таким чином, щоб дитина сама захотіла спілкуватись з ними усіма, або обрала когось конкретного. Вихователю також необхідно навчати дошкільників долати протиріччя, які виникають під час взаємодії, домовлятись, намагатись уникати конфліктів, розв'язувати їх мирним шляхом, утримуючись від агресивних дій та слів, гідно вигравати та програвати. У процесі гри діти вправляються у

навичках продуктивної взаємодії з однолітками, що сприяє формуванню у них уявлень про альтруїстичну поведінку, допомогу, готовність ділитись з іншими, уважно ставитись до людей.

Формування ігрової культури дошкільників дозволяє створити основу для їх самореалізації та розкриття. Завдання вихователя – заохочувати спільні заняття, розмови дошкільників з однолітками, а також сприяти усвідомленню дитиною своїх інтересів та умінь, вихованню у неї почуття власної гідності.

З віком кількість методів соціального виховання зростає. Вихователю доцільно застосовувати методи організації діяльності дошкільників, що спрямовані на формування навичок поведінки: привчання (метод, що дозволяє через систему відповідних прав виробити звички позитивної поведінки вихованців); доручення; вправлення; застосування виховних ситуацій. Дозволяють утримувати увагу дітей у процесі спеціально організованої діяльності методи стимулювання поведінки, до яких належать: методи залучення до творчої діяльності (виконання творчих завдань); методи заохочення до опанування знаннями, вміннями та навичками (подяка, підбадьорювання). Разом з цим вихователю повинен застосовувати різні методи покарання: докірливий погляд, попередження та зауваження.

Одним з найважливіших показників роботи з соціального виховання у закладах дошкільної освіти є рівень професійної компетентності і готовності педагогів до цієї діяльності. Саме тому важливо створити умови для опанування майбутніми вихователями основами професійної компетентності. За І. Родигіною, компетентність – це оволодіння людиною відповідною компетенцією, що містить її особистісне ставлення до предмета діяльності [10, с. 17]. А. Маркова визначає поняття «компетентність» як «індивідуальну характеристику ступеню відповідності вимогам професії» [10, с. 18]. Дж. Равен пропонує наступне визначення: «Компетентність – це специфічна здатність, необхідна для ефективного виконання конкретної дії у певній галузі і яка включає вузькоспеціальні знання, уміння, способи мислення, а також відповідальність за свої дії» [10, с. 19].

Рівень професійної компетентності майбутніх вихователів повинен задовольняти сучасні вимоги педагогіки партнерства. Педагог, який відповідає цим вимогам, має володіти таким обсягом знань, умінь та навичок, що дозволяє йому відтворювати еталони професії на рівні майстерності; бути вмотивованим та схильним до обраної діяльності, задоволеним своєю професією; усвідомлювати її соціальне значення; повинен застосовувати соціально прийнятні прийоми, способи, технології з метою досягнення конкретних результатів соціального виховання; досягати бажаних результатів

у своїй діяльності; усвідомлювати перспективу саморозвитку, вдосконалення власної майстерності; бути відданим своїй професії.

Здійснюючи соціально-педагогічний супровід вихованця, педагог має враховувати залежність свого впливу від вікових та індивідуальних особливостей дитини. Починаючи роботу у закладі освіти майбутній вихователю повинен усвідомити норми та правила поведінки, згідно з якими він повинен будувати власні стосунки з оточуючим. Він має сформулювати у себе стійкі переконання, які не суперечать нормам загальноприйнятної у суспільстві моралі. Вихователю повинен на високому рівні оволодіти основними складовими педагогічної культури, до яких належать культура спілкування та мовлення, педагогічна етика, постійне прагнення до самовдосконалення.

Майбутнього фахівця дошкільної освіти також характеризують педагогічні здібності (дидактичні, організаторські, комунікативні, науково-пізнавальні, перцептивні). Особливе місце серед них посідають вміння передбачати та проектувати розвиток особистості вихованців, що дозволяє вносити зміни до системи соціально-педагогічного супроводу дошкільників, корегувати траєкторію розвитку кожного, враховуючи досягнуті у процесі навчання та виховання результати.

В. Сухомлинський зазначав, що вміння передбачати – це, насамперед, вміння оглянути пройдений шлях, оглянувши його, побачити в ньому сьогоденні успіхи і невдачі [8, с. 72]. Проектування індивідуальної траєкторії соціального розвитку неможливе без спостережливості педагога, ініціативності та осмисленості дій, педагогічної кмітливості. Вихователю потрібно постійно вивчати індивідуальні характеристики розвитку дошкільників, спостерігати за динамікою змін (як негативних, так і позитивних), що відбуваються. Дорослий повинен враховувати і передбачати вплив різноманітних факторів, які обумовлюють результативність соціально-виховної діяльності, оперативно усувати дію негативних факторів, змінювати колективно та індивідуально-орієнтовані методи та прийоми роботи з дошкільниками. Своєчасно надавати підтримку та відповідну до ситуації, що склалася, допомогу.

У процесі соціально-педагогічного супроводу вихователю має виявляти емоційну культуру, чуйність і милосердя, педагогічний оптимізм. Педагог стає партнером дитини у процесі різних видів діяльності. Їх відносини ґрунтуються на основі взаємоповаги та взаємодопомоги. Дорослий у процесі взаємодії з дитиною має виявляти витримку та самовладання, навчитись все бачити, а не все «помічати». Саме така побудова взаємостосунків дозволяє реалізувати основні принципи партнерської взаємодії: розуміти, співпереживати, допомагати, любити. Якщо

дошкільник відчуває повагу до себе та турботу з боку дорослого у процесі взаємодії, у нього починає поступово формуватись віра у власні сили. Він виявляє активний інтерес до навколишнього життя, досліджує, запитує, порівнює. Дитина не боїться фантазувати, висловлювати припущення за умови, якщо дорослий здійснює оптимальну позитивну оцінку її діяльності. У дошкільника, який відчуває беззаперечне прийняття з боку педагога, формується самосвідомість, адекватна самооцінка, що у подальшому стає підґрунтям для розвитку самоповаги та оптимістичного погляду на життя.

У процесі партнерської взаємодії між дитиною та дорослим має змінитись стиль спілкування з монологічного на діалогічний. Мета педагога – активізувати вихованця, залучити до ведення діалогу, вираження власних думок та прагнень, тобто створити умови за яких дошкільник стає рівноправним співрозмовником. З цією метою дорослому доцільно застосовувати такі методи виховання: розповідь, бесіду, пояснення, а також наводити приклади. Вони мають два напрямки застосування:

- психологічний (формування розуміння понять, суджень, оцінки явищ);
- педагогічний (опанування загальноприйнятими нормами та правилами поведінки з метою цілеспрямованого виховного впливу).

**Висновки та пропозиції.** Отже, вихователь має стати, за О. Кононенко, «соціальним архітектором», який спроможний так організувати життєдіяльність дошкільників, щоб у них була сформована позитивна «Я-концепція», вони мали не лише елементарні знання про соціальні явища, події, людей тощо, але й розуміли важливість для себе усього, що пов'язане з соціумом, цікавиться ним.

У процесі підготовки майбутнього педагога до соціального виховання на засадах ідей педагогіки партнерства доцільно дотримуватись наступних принципів:

- вести діяльність на основі гуманізації та демократизації процесу професійної підготовки вихователя закладу дошкільної освіти;
- постійно ознайомлювати студентів з інноваційними педагогічними інструментаріями, що включають собою систему методів і прийомів виховання і навчання на засадах партнерської педагогіки;
- створити умови для засвоєння національних та загальнолюдських цінностей, самовиховання та самоорганізації особистості, сприяння інтелектуальному, морально-етичному та фізичному розвитку кожного зі студентів;
- сприяти становленню особистості майбутнього педагога в усіх її гуманістичних, інтелектуальних і культурних проявах; розвитку самосвідомості;
- навчати проектуванню і реалізації особистісного життєвого вибору;
- організувати свідому, цілеспрямовану самореалізацію кожного студента;

– формувати гуманістичні життєві принципи і пріоритети.

Проведене дослідження не вичерпує порушеної проблеми. Перспективними напрямками проведення роботи з цього питання є використання процедур моніторингу з метою визначення рівня підготовки магістрів дошкільного виховання до здійснення соціально-педагогічного аспекту їх професійної діяльності. Це дозволить удосконалити систему підготовки висококваліфікованих спеціалістів галузі дошкільної освіти; швидко та ефективно опрацювати інновації та ефективний педагогічний досвід з питань соціально-педагогічного супроводу дошкільників, створення соціального середовища; визначити рівень здібностей майбутніх вихователів до соціального виховання з урахуванням принципів педагогіки партнерства. Використання процедур моніторингу дозволить удосконалити науково-методичне забезпечення підготовки майбутніх вихователів з урахуванням завдань розвитку соціальності дітей в сучасних умовах.

#### Список використаної літератури:

1. Аніщук А.М. Підготовка майбутніх вихователів до здійснення соціалізації дошкільника *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2009. № 6. С. 231-234.
2. Дошкільна освіта: словник-довідник: понад 1000 термінів, понять та назві/ упор. К.Л. Крутій, О.О. Фунтікова. Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2010. 342 с. («Словники»).
3. Колеченко А.К. Энциклопедия педагогических технологий: Пособие для преподавателей. СПб.: КАРО, 2006. 368 с.
4. Лавриченко Н.М. Педагогіка соціалізації: європейські абрисы / Н.М. Лавриченко. Київ: Віра ІНСАЙТ, 2002. 144 с.
5. Литвиненко С. Соціально-педагогічні аспекти діяльності вихователя закладу дошкільної освіти. *Нова педагогічна думка*. 2018. № 3. С. 85-87.
6. Мельник Н. І. Соціалізація дітей дошкільного віку на засадах групової взаємодії у різновікових групах. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*, 48 (5). 2016. С. 17-21.
7. Новейший философский словарь [Текст]. Минск, 1999.
8. Приходько В.М. Моніторинг якості освіти і виховної діяльності навчального закладу. Навчально-методичний посібник для вчителя. Харків: Вид. група «Основа»: «Тріада+», 2007. 144 с. (Серія «Адміністратору школи»).
9. Приходько В.М. Парадигми моніторингу якості освіти і педагогічного процесу (у запитаннях та відповідях) / В.М. Приходько. Харків: Вид. група «Основа», 2010. 192 с. (Бібліотека журналу «Управління школою»; Вип. 3 (87)).
10. Родигіна І.В. Компетентісно орієнтований підхід до навчання. Харків. Вид. група «Основа», 2005. 96 с. (Б-ка журн. «Управління школою»; вип. 8 (32)).

---

**Aprieliava I. Socio-pedagogical aspects of future professional activity of a teacher of preschool education, taking into account the principles of partnership pedagogy**

*The article discloses certain socio-pedagogical aspects of the future professional activity of a preschool teacher in the context of partnership pedagogy. The author defined the essence of the following concepts: «adaptation», «competence», «socialization», «social environment», «social-pedagogical support», «social support», «self-concept». It was noted that in connection with the transition of domestic education to a fundamentally new humanistic, personally oriented educational model, the development of a child's sociality becomes one of the priority functions of a preschool education institution. The essence of preschoolers' socialization as a component of the educational process is revealed. The place of the «self-concept» (adequate self-esteem) in the system of the formation of the child's personality is highlighted. A direct connection between the successful socialization of children in the future and the type of their «self-concept» was revealed. Ways of social support for children with the aim of forming a positive «self-concept» in them are proposed. Certain features of the influence of the social environment on the formation of the «self-concept» of a preschool child are explained.*

*The step-by-step algorithm for social and pedagogical support of children is explained, starting from the period of their adaptation to being in a preschool education institution until the time when they go to school. Certain aspects of interaction with pupils are defined based on the principles of partnership pedagogy. The most effective methods and methods of social education of preschoolers based on partnership pedagogy are listed.*

*The importance of play in the system of socialization of preschoolers is emphasized, as well as the role of an adult in the process of playful interaction of preschoolers is highlighted. It was determined that the implementation of social-pedagogical support of preschoolers, building interaction with the child on the basis of partnership pedagogy, is impossible without mastering by future educators the skills and abilities specific to this activity, which they must master in the process of studying at a pedagogical institution of higher education. An approximate list of criteria that determine the level of readiness of a teacher for partner pedagogical interaction in the social education of a preschooler is proposed. The principles of training a future educator for social education based on the principles of partnership pedagogy are named, the most effective methods and techniques that a teacher should possess are listed. However, they do not fully reveal all aspects of the given problem. As a result of the study, a conclusion was made about the need for monitoring in order to determine the level of competence of masters of preschool education for pedagogical partnership in socio-pedagogical activities.*

**Key words:** adaptation, competence, socialization, social environment, social-pedagogical support, social support, self-concept.